

Web puni 30 godina: Je li postao "čudovište izvan kontrole"?

Kategorija: MAGAZINAŽurirano: Petak, 08 Ožujak 2019 07:45
Objavljeno: Petak, 08 Ožujak 2019 07:44

Prije trideset godina u ožujku mladi britanski softverski inženjer koji je radio u slavlrenom znanstvenom laboratoriju pokraj Ženeve smislio je sustav kojim će znanstvenici među sobom dijeliti informacije. I promijenio čovječanstvo.

Tim Berners-Lee, otac World Wide Weba, danas, međutim, upozorava da su njegov izum "oteli pokvarenjaci" te da bi to moglo dovesti do njegova uništenja.

Njegov stari ured u CERN-u ne razlikuje se od ostalih u dugom hodniku glavne zgrade. Jedina naznaka da se tamo stvarala povijest mala je komemorativna ploča pored imena Berners-Leeja.

"Mnogo je radio", rekao je Francois Fluckiger, koji je došao na čelo tima za razvoj weba nakon odlaska Berners-Leeja na jednako slavni Tehnološki institut Massachusettsa (MIT) 1994.

"Svjetla su u njegovu uredu uvijek bila upaljena", rekao je Fluckiger za AFP.

Povijest u nastajanju

Berners-Lee bio je zadužen za interni imenik CERN-a, ali su ga zanimali načini na koje bi se omogućilo tisućama znanstvenika diljem svijeta koji su surađivali s europskim istraživačkim laboratorijem da lakše dijele informacije o svom radu.

Njegova vizija "decentraliziranog sustava za upravljanje informacijama" ubrzo je iznjedrila web.

Primitivni oblici interneta - mreže koja povezuje računala - postojali su i ranije, ali je tek World Wide Web omogućio da se web stranicama pristupa pomoću pretraživača i da ih se pohranjuje.

"Vrlo rano imali smo osjećaj da se stvara povijest", kazao je Fluckiger.

Godine 1990. timu se pridružio belgijski znanstvenik Robert Cailliau kako bi pomogao promovirati izum, koji je koristio programski jezik HTML za izradu web stranica.

Zajedno su napravili hipertekstni prijenosni protokol ili HTTP, koji je korisnicima omogućio pristup izvorima klikanjem na poveznice, i web adrese, odnosno URL-ove.

Krajem 90-ih godina Berners-Lee pustio u pogon prvi server za pretragu mreže.

Preglednik je i izvan CERN-a stavljen u upotrebu početkom 1991. godine, prvo u drugim istraživačkim institucijama, a kasnije je otvoren i za javnost.

Fluckiger, koji je sada u mirovini, rekao je da je web jedan od najvećih izuma 20. stoljeća.

No i on se požalio na "zlostavljanje na internetu, lažne vijesti i masovnu histeriju" koji su sada u punom zamahu. Jednako vrijedi i za prijetnje privatnosti korisnika.

"Treba se zapitati nismo li na kraju stvorili čudovište koje je potpuno izvan kontrole."

Web puni 30 godina: Je li postao "čudovište izvan kontrole"?

Kategorija: MAGAZINAŽurirano: Petak, 08 Ožujak 2019 07:45

Objavljeno: Petak, 08 Ožujak 2019 07:44

"Pokvarenjaci i trolovi"

Berners-Lee pokrenuo je vlastitu kampanju kako bi "spasio web".

Na Web summitu u Lisabonu u studenome prošle godine pozvao je na novi "Ugovor za Web", temeljen na pristupu za sve i na temeljnom pravu na privatnost.

"Web su oteli pokvarenjaci i trolovi koji su ga koristili za manipuliranje ljudima diljem svijeta", upozorio je Berners-Lee u komentaru za New York Times u prosincu navodeći prijetnje s kojima su korisnici suočeni: počevši od dark weba, do kibernetičkog kriminala, lažnih vijesti i krađe osobnih podataka.

U siječnju je pozvao globalne elite na Svjetskom gospodarskom forumu (WEF) u Davosu da se pridruže borbi protiv "polarizacije" online rasprava.

(Hina)

